

Warszawa, dnia 5 września 2016 r.

### **Prawne podsumowanie sierpnia 2016 r.**

Niniejsze memorandum stanowi podsumowanie najważniejszych zmian w polskich przepisach prawnych z zakresu bezpieczeństwa i obrotu materiałami wybuchowymi oraz prawa geologicznego i górniczego, które weszły w życie w sierpniu 2016 r.

#### **MATERIAŁY WYBUCHOWE**

15 sierpnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 669), na podstawie której m.in.:

- wprowadzono ogólnopolski system zgłaszania podejrzanych transakcji lub prób dokonania takich transakcji, zniknięć i kradzieży znacznych ilości substancji wymienionych w załącznikach I i II do rozporządzenia (UE) nr 98/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. lub w aktach delegowanych wydanych na podstawie tego rozporządzenia (np. nadtlenek wodoru, kwas azotowy, kwas siarkowy, aceton) oraz mieszanin lub substancji zawierających te substancje (dalej „Systemem zgłaszania”). Jest on prowadzony w systemie teleinformatycznym, a administratorem danych i informacji w nim zgromadzonych jest Komendant Główny Policji;
- określono katalog podmiotów, którym udostępnia się dane i informacje zgromadzone w Systemie zgłaszania. Zaliczono do nich Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Inspekcję Handlową, Służbę Celną, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Straż Graniczną oraz Żandarmerię Wojskową. Powyższe udostępnienie następuje na pisemny wniosek zawierający uzasadnienie, o ile ww. dane lub informacje są niezbędne do realizacji ustawowych zadań przez te podmioty;
- nałożono na Komendanta Głównego Policji obowiązek przekazania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki raz w roku raportu zawierającego informacje dotyczące zgłoszeń podejrzanych transakcji, prób dokonania takich transakcji, zniknięć i kradzieży znacznych ilości substancji, o których mowa powyżej lub substancji zawierających te substancje. Ponadto

raport powinien zawierać informacje i wnioski dotyczące funkcjonowania krajowego punktu kontaktowego i Systemu zgłaszania;

- wprowadzono przepisy karne penalizujące m.in. zachowania takie jak udostępnianie przeciętnemu użytkownikowi podlegającego ograniczeniom prekursora materiałów wybuchowych; wprowadzanie, posiadanie lub używanie przez przeciętnego użytkownika prekursora materiałów wybuchowych podlegającego ograniczeniom; zaniechanie zgłoszenia podejrzanej transakcji, próby dokonania takiej transakcji, zniknięcia lub kradzieży znacznych ilości substancji, o których mowa powyżej oraz mieszanin lub substancji zawierających te substancje.

Nowa ustawa wprowadziła do polskiego porządku prawnego przepisy ograniczające dostęp osób fizycznych (przeciętnych użytkowników) do niektórych substancji chemicznych wysokiego ryzyka. Powyższe, jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, ma zapobiec użyciu tych substancji do nielegalnego wytwarzania materiałów wybuchowych, a następnie wykorzystywaniu ich do przeprowadzania ataków terrorystycznych. Regulacja ta stanowi reakcję ustawodawcy na ostatnie wydarzenia związane z aktami terroryzmu.

## **PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE**

27 sierpnia 2016 r. częściowo weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2014 r., poz. 1133), nowelizująca m.in. ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2014 r. poz. 613, 587 i 850), na podstawie której m.in.:

- utworzono system informacyjny „Geoinfonet”. Obejmuje on swym zakresem m.in. informacje o udzielonych koncesjach na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, koncesjach na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż, a także o zatwierdzonych lub zgłoszonych projektach robót geologicznych. Ponadto w „Geoinfonecie” można będzie znaleźć informacje o obszarach górniczych i terenach górniczych oraz o parametrach wydobywania węglowodorów ze złóż;

- uregulowano sposób prowadzenia „Geoinfonetu”. Jest on prowadzony w systemie teleinformatycznym, w tym wykorzystującym usługi dostarczane przez Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej. Prowadzi go państwowa służba geologiczna. Co do zasady system jest jawny, przy czym dostęp do niektórych usług (np. informacji o parametrach wydobywania węglowodorów ze złoża) może być realizowany jedynie przez podmioty wskazane w ustawie (m.in. przez organy administracji geologicznej i państwową służbę geologiczną w zakresie niezbędnym do wykonywania ich ustawowych zadań).

Nowelizacja w ww. zakresie powinna ułatwić i poszerzyć dostęp do informacji geologicznej, wpłynąć na usprawnienie wykonywania zadań państwa w zakresie geologii oraz na usprawnienie działań nadzorczych nad przedsiębiorcami, którym udzielono koncesji w zakresie określonym nowelizowaną ustawą.

### **ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO – WPIS PROKURENTA**

30 stycznia 2015 r. Sąd Najwyższy podjął uchwałę, w której stwierdził, że niedopuszczalny jest wpis do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym jednego prokurenta z zastrzeżeniem, że może on działać tylko łącznie z członkiem zarządu (sygn. akt III CZP 34/14, dalej „Uchwała”).

W Uchwale Sąd Najwyższy zaznaczył, że dopuszczenie przez ustawodawcę reprezentacji łącznej polegającej na tym, że oświadczenia składa członek zarządu i prokurent, nie jest sytuacją zbliżoną do prokury niewłaściwej. Przy czym prokurę niewłaściwą należy rozumieć jako udzielenie przez zarząd prokury jednej osobie przy jednoczesnym uzależnieniu skuteczności reprezentacji spółki przez prokurenta od oświadczenia woli członka zarządu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy, przeciwko możliwości ustanowienia jednego prokurenta i uzależnienia ważności dokonanych przez niego czynności prawnych w imieniu spółki od wyrażenia woli także przez członka zarządu przemawia charakter prawny czynności w postaci ustanowienia prokury. Ustanowienie prokury łącznej nieprawidłowej następuje na podstawie czynności prawnej jednostronnej. Na tle polskiego systemu prawa istnieje katalog zamknięty czynności jednostronnych, w którym nie mieści się ww. czynność. Wobec tego nie ma podstaw prawnych, aby zarząd spółki dokonał czynności polegającej na ustanowieniu prokury singularnej przy jednoczesnym uzależnieniu skuteczności dokonywanych przez prokurenta czynności od oświadczenia woli członka zarządu.

Dodatkowo Sąd Najwyższy podkreślił, że przepisy dotyczące rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym nie przewidują technicznej możliwości wpisywania prokury niewłaściwej. W dziale drugim rejestru przedsiębiorców dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej w rubryce odnoszącej się do prokury nie przewidziano miejsca, w którym można byłoby umieścić wzmiankę, że prokurent może skutecznie składać oświadczenia woli tylko łącznie z członkiem zarządu.

### **ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO – UŻYTKOWANIE WIECZYSTE**

13 marca 2015 r. Sąd Najwyższy podjął uchwałę, w której stwierdził, że użytkownik wieczysty nie może dokonać podziału gruntu oddanego mu w użytkowanie wieczyste (sygn. akt III CZP 116/14, dalej „Uchwała”).

W Uchwale Sąd Najwyższy zaznaczył, że użytkownik wieczysty może korzystać z nieruchomości i rozporządzać nią tylko w granicach przysługującego mu prawa. Jednakże z prawa użytkowania wieczystego, jako prawa do rzeczy stanowiącej własność innej osoby, nie można wyprowadzić wniosku jakoby użytkownikowi wieczystemu przysługiwało prawo do łączenia lub dzielenia nieruchomości. Zdaniem Sądu Najwyższego są to uprawnienia związane jedynie z prawem własności (czemu daje wyraz art. 46 kodeksu cywilnego oraz art. 21 ustawy o księgach wieczystych i hipotece). Przyznanie tego typu uprawnień wieczystemu użytkownikowi wymagałoby wyraźnego zezwolenia ustawodawcy, którego na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów prawa – brak.

Ponadto, Sąd Najwyższy zaakcentował, że użytkowanie wieczyste jest ściśle związane z wierzytelnością przysługującą właścicielowi nieruchomości. Właścicielowi przez czas trwania tego prawa przysługuje wierzytelność do użytkownika wieczystego o zapłatę umówionej opłaty. Zatem przyznanie wieczystemu użytkownikowi uprawnienia do podziału i łączenia nieruchomości, na której zostało ustanowione jego prawo, prowadziłoby jednocześnie do przyznania dłużnikowi prawa do decydowania o wielkości jego długu, co nie może nastąpić bez zgody wierzyciela.

*W przypadku jakichkolwiek pytań bądź wątpliwości, pozostaję do Państwa dyspozycji.*

*Z wyrazami szacunku,*

*Maciej Szulikowski*

*radca prawny i partner zarządzający*

**M. Szulikowski i Partnerzy Kancelaria Prawna**

*Niniejsze memorandum ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.*